

STANOVNIŠTVO OMIŠA PREMA POPISU IZ 1806. GODINE

Josip CELIĆ
Odjel za povijest Sveučilišta u Zadru

UDK 054.5 (497.5 "1806") Omiš
Izvorni znanstveni rad

Primljeno: 31. XII. 2005.

Odredbama Požunskog mira 1805. godine Napoleonova je vojska zaposjela Dalmaciju, jedinu hrvatsku zemlju na jadranskoj obali i od posebna geostrateškog značenja u francuskim osvajačkim pohodima. Ustrojivši novu teritorijalno-upravnu podjelu, francuske su vlasti naredile popis stanovništva, stočnog fonda i brodova, s ciljem točnog uvida u broj žitelja i njihovih dobara, za potrebe novačenja, javnih radova i drugih djelatnosti. Omiški popis iz 1806. godine pohranjen je među Spisima francuske vladavine u Državnom arhivu u Zadru. Sastavljen na talijanskom jeziku, popis je prema demografskim odrednicama svjetovan i ograničena obuhvata na grad Omiš i njegovo predgrađe. Temeljem upisa nastanjenog stanovništva, iskazana je staleška struktura grada, od ostataka komunalnog plemstva, građanstva i pučana do pripadnika duhovnog staleža. Popis ukazuje da je početkom XIX. stoljeća omiško društvo staleški ustrojeno i još se uvijek okuplja u svojim tijelima popunjavajući gradske službe i dužnosti, čemu je uskoro nova, Napoleonova uprava učinila kraj.

U anagrafu se brojem kuća zbirno bilježe poimenične obiteljske zajednice tvorene od bračnih parova, udovaca ili udovica, s djecom ili bez nje. Kroz takve oblike obiteljskih zajednica utvrđen je broj članova koji obitavaju s kućedomačinom, i onih koji su im pridruženi u nesrodnom svojstvu. To su najčešće sluge ili sluškinje, drugi udomljenici siromašnog podrijetla, kojima se zbog određenih manjkavosti popisa nije moglo utvrditi obiteljsko podrijetlo i bračno stanje, pa se autor morao poslužiti metodom rekonstrukcije koristeći druga arhivska vrela. Od tih je pokazatelja tablično prikazana veličina i dokazana značajka stabilne obitelji i njenog kućanstva. Razvidno je kako je omiška obitelj mala i kako odgovara veličini gradske obitelji, za razliku od seoske, mnogobrojnije, kompaktnije i povezanije u patrijarhalnoj obiteljskoj jezgri. Autor je na temelju podataka o veličini obitelji uočio broj muške i ženske djece i vrijeme njihova stupanja u bračnu zajednicu ili ostajanja u neženstvu. Samci i samkinje obuhvaćeni su popisom i kao takvi tvore svoje kućanstvo, živeći sami ili sa srodnicima, kao i nesrodnim ukućanima.

Malobrojne popisane osobe duhovnog staleža, kojemu pripadaju svećenici i redovnice trećeg reda sv. Frane, u Omišu su živjele samostalno ili u zajednici s najbližim srodnicima. U dopuni popisa, pored broja stanovnika, omiški su obrtnici i osobe drugih zanimanja, što su ih zahtijevale svakodnevne potrebe stanovnika grada i okolice. Obradbom popisa dat je novi prinos boljem razumijevanju omiškog društva s početka novog doba.

Ključne riječi: *Omiš, XIX. st., popis, stanovništvo, društveni staleži, obitelj, kućanstvo, zanimanja.*

1.

Popisi stanovništva, bez obzira na teritorijalni obuhvat, sadržaj, točnost u brojčanim ili poimeničnim podacima, prvorazredan su i vrijedan povijesnodemografski izvor koji pouzdano svjedoče o demografskom stanju naselja, kraja ili područja, a pružaju nadalje vrijedne podatke koji pridonose spoznaji povijesnih zbivanja u određenom vremenu. Brojčano malim, ali starim narodima koji su se nalazili u procjepu između susjednih teritorijalnih posezanja i nezaustavljivog brojčanog osipanja, popisi su nedvojbeno potvrda njihove višestoljetne nazočnosti, narodnosne i vjerske osobnosti.

U Državnom arhivu u Zadru, u spisima iz vremena francuske uprave pronašli smo zanimljiv popis stanovništva grada Omiša iz 1806. godine, i njemu priloženi popis Omišana pomorskog zanimanja i nekih obrtnika, što ukazuje da je popis nastao za potrebe vojske.¹

Vojničkim uspjesima na europskim bojišnicama, političko-diplomatskom trgovinom i dobitkom, Napoleonova je vojska odredbama mira u Požunu iz 1805. godine zaposjela Dalmaciju koju Austrijanci držahu od pada Serenissime.² Dalmacija je jedina od hrvatskih zemalja čitavim opsegom na jadranskoj obali i nakon Napoleonova sloma kod Trafalgara od posebnog je geostrateškog značenja u planovima francuskih osvajačkih pohoda na istok.

Nove su vlasti izvršile teritorijalno-upravnu podjelu Dalmacije na četiri okruga.³ Omiš se našao u splitskom okrugu koji je 1806. godine brojio 87.072 stanovnika.⁴ Stanovništvo svakog kraja nositelj je svih djelatnosti: društvene, gospodarske i vojne. Nove su vlasti proglasom obznanile namjeru o popisu stanovništva, stočnog fonda i brodova, što su organi na nižoj razini doslovce proveli. Time je vlast dobila uvid prvenstveno o broju stanovnika u Dalmaciji, koji bi kao mogući gospodarski ili vojni izvor iskoristili u potrebe novačenja, javnih radova ili druge djelatnosti. Omiški je popis načinio župnički zamjenik don Toma Cvitanović talijanskim jezikom koji je još uvijek bio smatran uredovnim u tradiciji mletačke i austrijske uprave i tek za francuskih vlasti propisan kao jedini službeni jezik.⁵

---

¹ Državni arhiv u Zadru (DAZd), Spisi francuske vladavine (SFV), Spisi Generalnog providurstva, god. 1806., tit. XVI, rub. 8, br. 278, "Stato dell'anime sogette alla Parochia d'Almissa". Popis u cijelosti donosimo u prilogu.

² T. ERBER, *Storia della Dalmazia dal 1797 al 1814*, Parte seconda, Zadar, 1888., str. 3–15; P. PISANI, *La Dalmatie de 1797 a 1815*, Pariz, 1893., str. 18–32, 73–113, 145–156; G. NOVAK, *Prošlost Dalmacije*, Knjiga druga, Split, 2004., str. 47 i d.; B. BEZMALINOVIĆ, Francuska uprava u Dalmaciji 1806.–1809., *Jugoslavenski historijski časopis*, 23, 1988., 1-2, Beograd, str. 93.

³ V. MAŠTROVIĆ, *Razvoj sudstva u Dalmaciji u XIX. stoljeću*, izd. JAZU, Institut u Zadru, Zagreb, 1959., str. 52.

⁴ T. ERBER, nav. dj., str. 141.

⁵ I. PEDERIN, Mjesto i uloga hrvatskog jezika u mletačkom Zadru i mletačkoj diplomaciji, *Jezik*, 32, br. 3, Zagreb, 1983.–1984., str. 73–79.

Korišten je manje-više jedinstveni obrazac za sve popisano stanovništvo. Prema demografskim odrednicama popis je ograničenog obuhvata: grad Omiš s pripadajućim mu predgrađem. Svjetovnog je obilježja s poimenično upisanim podacima, počevši s “glavom obitelji” ili kućedomaćinom, njegovom ženom, a nastavlja s upisom muške djece, prije od najstarijeg djeteta ženskog spola.

Iako ovaj popis ne pruža opsežnije podatke za demografsko raščlanjivanje, nije stoga manje zanimljiv. To više što je polustoljetni prethodnik modernog, sustavnije zamišljenog popisa iz 1857. godine.⁶ Raščlambom omiškog popisa iz 1806. godine došlo se do pouzdanih podataka, kao što su broj kuća i ukupno nazočno stanovništvo. Iskazana je staleška struktura, tj. društvena slojevitost od plemstva i građanstva do običnog puka i ono malo osoba duhovnog staleža kojemu pripadahu svećenstvo i tek jedna ženska redovnička zajednica. K tomu, popis pruža zbirni, pojedinačni i poimenični broj obiteljskih zajednica. Prema danas uvriježenim odrednicama u popisima stanovništva, omiški anagraf iskazuje obiteljsku zajednicu kroz obitelj što obitava unutar istog kućanstva. Tvore je oba ili jedan roditelj s djecom i parovi bez djece. Valja imati na umu da neke popisane obitelji bez djece tvore obiteljsku zajednicu s pretpostavkom da njihovo potomstvo ne živi s njima, bilo zbog ženidbe ili udaje, samostalnosti (odvajanja) ili kakvog drugog razloga. Nadalje, popis daje podatke o broju udovaca i udovica, također unutar poimanja obiteljske zajednice. Veličina obitelji izražena je brojem djece obaju spolova. Punoljetnost se određivala svjetovno (s navršenih 15 godina)⁷ ili crkveno (od 12. godine), tumačeći tako potpunu duhovnu i sakramentalnu zrelost.⁷

Mali gradić, kao što je u razmatranom razdoblju bio Omiš,⁸ pretežito pučkog društvenog sastava, u popisu tek ponegdje daje podatke o obrazovnom sastavu, gdje je razvidno iz kojih staleža i obitelji pojedinačno dolaze školarci. Unutar istog obiteljskog srodstva bilježe se i pridruženi članovi, kako krvnog srodstva tako i šireg, obiteljskog stečenog ozakonjenjem braka. To su glavne značajke “stabilne obitelji”. Nadalje, uviđamo članove koji tvore kućanstvo, a posljednji su upisani s drugim prezimenom. Temeljem tih pokazatelja moguće je utvrditi prosječnu veličinu kućanstva, broj siročadi iz raspalih obitelji iz istog srodstva ili prigrljenih od kućedomaćina. Sluge i sluškinje u svim su sredinama znakovit pokazatelj društvenog staleža ili sloja kojem pripadaju obiteljske zajednice. Popis je zabilježio i pripadnike tih zanimanja, uz manjak neupisanog prezimena ili drugih podataka u stupcu za bilješke kako bi se točnije moglo utvrditi podrijetlo osobe, mjesto iz kojeg dolazi ili raniji obiteljski status.

Zabilježeno je nekoliko došljčkih stanovnika grada, bilo da ih je u Omiš dovela služba ili ženidbene veze. Stoga je moguće pratiti domaća i izvanjska obiteljska

---

⁶ M. KORENČIĆ, *Naselja i stanovništvo SR Hrvatske 1857.–1971.*, Djela JAZU, knj. 54, Zagreb, 1979., str. 3, 9, 898.

⁷ A. CRNICA, *Kanonsko pravo Katoličke crkve. Osobno i stvarno pravo*, sv. 2/1, Šibenik, 1941., str. 3.

⁸ B. MIMICA, *Omiška krajina, Poljica, Makarsko primorje od antike do 1918. godine*, Rijeka, 2003., str. 294–297.

prezimana te koliko su bila zastupljena. Pri utvrđivanju ukupnog broja žitelja uzete su u obzir skupine stanovnika, npr. samci ili samkinje. Oni su podjednako zastupljeni unutar svih društvenih staleža, bilo da žive sami ili su im pridruženi obiteljski i neobiteljski članovi. U popisu nisu zasebno izdvojeni pripadnici duhovnog staleža (svećenici i redovnice), već ih je popisivač zatekao u njihovim kućama i zajednicama.

Omiški popis iz 1806. godine ima određenih manjkavosti. Temeljna je ta što nije jasnije označena obiteljska zajednica (srodstvo, tazbinstvo), te se moralo pribjeći sastavljanju obiteljskih sveza. Uz to, u popisu se ne bilježe izvanbračne zajednice, ako su i postojale, već se taj podatak može pretpostaviti prema drugim pokazateljima. Isto tako uz doseljenike se ne bilježi mjesto podrijetla, ono smo u većini slučajeva utvrdili pregledom drugih izvora. Sluge toga vremena za popisivače su tek broj, pa ni njima nije moguće utvrditi podrijetlo. Prezime, mjesto odakle su došli, prijašnje obiteljsko stanje ostat će nepoznanica; stoga je i raščlamba u ovom radu ponegdje ograničena, manjkava i neobjašnjena.

Prije ovog francuskog popisa stanovništva bilo je i drugih, mletačkih i austrijskih, uglavnom statističkog obilježja koji su obrađeni i pružaju zbirne brojke stanovnika, kuća, brodova i stoke određenog mjesta ili čitave Dalmacije.⁹ Od uspostave francuske uprave započinje sustavno popisivanje stanovništva od Istre do Boke, po novom obrascu pružajući slojevitiju i sadržajnije sliku onodobnog društva, ne samo gradskih središta već i manjih mjesta i sela.

2.

Omiš je početkom 1806. godine bio grad i jedna od četrnaest autonomnih općina, tada već dobro uređene pokrajine austrijskog carstva.¹⁰ U veljači iste godine uspostavljena je nova francuska vlast u Dalmaciji i slijedom toga u gradu Omišu i njegovom području.

Početkom uredovanja nove vlasti izvršen je popis omiškog stanovništva, a time se dobio ukupan broj kuća u gradu Omišu s pripadajućim mu predgrađem. Popisivač je revno upisao 120 domova u gradu, dok je za predgrađe ispravio prethodni propust i dopisao još dva doma utvrdivši tako 23 doma. Sveukupno, slijedeći njegov izračun temeljem upisa popisanih obitelji, može se zaključiti da je popis obuhvatio 143 doma. Međutim, raščlambom podataka iz omiškog anagrafa dade se točno utvrditi kako je grad ipak imao 118 domova, uračunavši i pripadnike duhovnog staleža (svećenici i redovnice) koji su obitavali u svojim kućama ili redovničkim zajednicama i nisu izdvojeno popisani. Time se izračun broja domova umanjuje za dva, što odgovara broju od 141 popisane kuće u gradu i predgrađu.

---

⁹ D. BOŽIĆ-BUŽANČIĆ, Dvije anagrafske tabele za područje Dalmacije iz druge polovice XVIII. stoljeća, *Arhivski vjesnik*, sv. 11-12, Zagreb, 1968.–1969., str. 43–53; D. FORETIĆ, *Tabella enciclopedica del Regno di Dalmazia*, *Radovi Instituta JAZU u Zadru*, sv. 10, Zadar, 1963., str. 291–307.

¹⁰ F. MADIRAZZA, *Storia e costituzione dei comuni Dalmati*, Split, 1911., str. 209–213; V. MAŠTROVIĆ, *Razvoj sudstva*, str. 10, 35, 43.

Slijedom takvog upisa popisivač je pogriješio u utvrđivanju broja obitelji i broja stanovnika. Tako bi prema njegovu ukupnom izračunu grad imao 120 obitelji. Točno bi pak bilo 118, koliko i domova, bez obzira na veličinu obitelji ili kućanstva. Kao što je popisivač i sam istaknuo, pogriješkom je u predgrađu ispustio dvije obitelji i time, umjesto 23 dobio zbroj od 21 obitelji. Jednako odstupaju i zbrojidbeni podatci za ukupan broj popisanih osoba, kako za grad tako i u predgrađu. U prvoj popisnoj jedinici netočan je izračun od 448 osoba – četiri su stanovnika previđena (!). Ukupno su 444 osobe. Isto tako osmero je osoba neuračunato u ukupan zbroj stanovnika predgrađa te umjesto 151 stanovnika popisivač konačno zbraja 143 osobe. Dakle, sveukupan zbroj popisanoog stanovništva u omiškom svjetovnom popisu iznosio 595 duša svih staleža.

1.0. Broj bračnih parova (muško + žensko)

<i>Red. broj</i>	<i>Obitelj</i>	<i>Plemstvo</i>	<i>Građanstvo</i>	<i>Pučani</i>
1.a	Bračni parovi s djecom	14	9	50
1.b	Bračni parovi bez djece	3	3	13
1.c	Bračni parovi koji žive s oba roditelja	0	0	3
1.d	Bračni parovi koji žive s ocem	0	3	4
1.e	Bračni parovi koji žive s majkom	3	1	3
1.f	Bračni parovi koji žive s oženjenim bratom	1(+1)	3	4(+1)
1.g	Bračni parovi koji žive s neoženjenim bratom	3	0	11
1.h	Bračni parovi koji žive s udatom sestrom	0	0	0
1.i	Bračni parovi koji žive s neudatom sestrom	3	1	9
1.j	Bračni parovi koji žive s drugim obiteljskim srodstvom	3	0	7
1.k	Bračni parovi koji žive s pridruženim članom kućanstva	7	2	9

U popisu je iskazana staleška slojevitost omiškog društva: plemstvo, građanstvo i običan puk, kao i mali udjel duhovnog staleža. Unutar staleža pojedinačno je i poimenično naznačena obitelj koja obitava unutar istog kućanstva. Uža obitelj (muž + žena + djeca) kao osnovna jezgra društvenog sustava, tako i šira uz pridružene obiteljske članove (punica, snaha, zaova, nećaci) tvore obiteljsku zajednicu.

U Omišu su najbrojnije pučke obitelji: 63 ili 38.11%, gdje na bračne parove s djecom otpada 30.25%, tj. 50 pribilježanih obitelji. Bez djece je 7.86% pučkih bračnih parova. Plemički društveni stalež zastupljen je s 10.28%, od čega je 8.47% bračnih parova s djecom, dok ih 1.81% otpada na obitelji bez djece. Prema obiteljskim odrednicama, bračni parovi s djecom ili bez djece, posljednje su zastupljene obitelji građanskog staleža. U prvom su slučaju zastupljeni s 5.44%, a u drugom, kao bračni parovi bez djece, s 1.81%, jednako kao i omiško plemstvo.

Kod plemstva i građanstva nisu zabilježeni zajednički oblici življenja s oba roditelja. U popisu je razvidno da tri pučke obitelji ostaju živjeti s roditeljima u istoj obiteljskoj zajednici i onda kada su zasnovali vlastitu obitelj. Slično je obitavanje u zajedničkom kućanstvu kada je jedan roditelj živ, nema podataka da itko od plemićkih obitelji živi s ocem, dok tri građanske i četiri pučke žive i stanuju u takvoj zadnici. Gotovo je podjednak broj bračnih parova iz svih triju staleža koji s majkom (udovicom) žive u istom kućanstvu; takve su tri plemićke obitelji, jedna građanska i tri pučke. Temeljem ovih podataka možemo zaključiti da su bračni parovi plemićkog i građanskog staleža stupanjem u brak odvojeni i samostalni od obiteljske matice. Ta je činjenica i obilježje gradskog tipa življenja, što u vremenskom razdoblju s početka XIX. stoljeća nije obilježje obitelji seoskog tipa stanovanja. Pučke obitelji, iako prema broju bračnih parova tek sporadično obitavaju s oba ili jednim roditeljem, na idućim pokazateljima oblika življenja zorno potvrđuju obiteljsku stoženost i cjelovitost, tj. mali broj rascjepa obitelji. U prilog toj tezi ukupno 11 bračnih parova živi s neoženjenim bratom ili s neudatom sestrom (9), a zamjetan je i broj obitelji koje u zajedničkom kućanstvu žive s drugim obiteljskim srodstvom (7), najčešće širim i stečenim ozakonjenjem braka. Dva oženjena brata s obiteljima iz plemićkog staleža žive zajedno, tri iz pučkog žive s neoženjenom braćom, dok nitko od njih ne živi s udatom sestrom. Tri su primjera u kojima kućedomaćin (glava obitelji) u zajedničku obitelj ubraja i neudate sestre, a toliko ih živi i s pridruženim obiteljskim članovima. Kod građanskih obitelji nema zabilježenih stanovanja s neoženjenim bratom ili udatom sestrom, već su tri primjera zajedničkog življenja s oženjenim bratom i jedan s neudatom sestrom, te u tim zajednicama nema pridruženog užeg ili šireg obiteljskog srodstva.

Pridruženi članovi kućanstva najčešće su sluge ili sluškinje, a zastupljeni su u sva tri staleža. Manjkavost u popisu tih zanimanja svakako je nenavodenje njihova prezimena ili drugih podrobnosti, stoga su te osobe ostale bez jasno istaknutog obiteljskog podrijetla i bračnog statusa, i uglavnom su statistički broj. Prema broju obitelji iz triju društvenih staleža, sluga ili sluškinja najčešće su zastupljeni u kućanstvima pučana (35.21%), potom plemstva (27.39%), dok građanske obitelji na služnosti drže dvije sluge (7.82%).

Međutim, kada pridružene članove kućanstva brojčano sagledavamo prema pojedinačnom staležu i ukupnom broju njegovih obitelji, onda plemstvo brojčano prednjači, potom građanstvo i naposljetku pučani.

1.1. Prosječna veličina obitelji (M+Ž)

<i>Društveni stalež</i>	<i>Veličina obitelji</i>	<i>Veličina kućanstva</i>
Plemstvo	5.1	5.8
Građanstvo	5.3	5.5
Pučani	4.78	4.93

Veličina uže obiteljske jezgre izražena je pokazateljem o broju muške i ženske djece, dok na temelju pridruženih članova sagledavamo veličinu kućanstva. Ono je uvećano u onom postotku koliko je zastupljen broj sluga u određenoj obiteljskoj zajednici. Kod 12 građanskih parova s djecom ili bez nje, prosječna veličina obitelji kreće s oko 5.3 člana, dok je veličina kućanstva oko 5.5 članova. Plemičke obitelji broje 5.1 člana, a kućanstvo im je nešto manje od 6 članova. Veličina pučkih obitelji kreće se od 4.78 članova, dok je kućanstvo neznatno veće, s 4.93 člana.

1.2. Broj muške djece

<i>Društveni stalež</i>	<i>Do 12. god. života</i>	<i>Crkvena punoljetnost</i>	<i>Svjetovna punoljetnost</i>
Plemstvo	10	3	3
Građanstvo	13	2	2
Pučani	34	31	21

Udjel muške djece razmatran je kroz tri starosnodobne podjele. Prva obuhvaća mušku djecu od rođenja do 12. godine života, potom od 12. do 15., što odgovara crkvenom poimanju sakramentalne zrelosti i pune punoljetnosti. Iako je omiški popis svjetovnog obilježja, ova je podjela primjerena iz razloga što je popisivač kod popisane osobe umio pribilježiti bračni status, kako kod muške tako i kod ženske djece.

Unutar pučkih obitelji najviše je muške djece (34) uzrastom do 12. godine života Trinaestero je djece iz građanskih obitelji i 10 iz pučkih obitelji istog uzrasta. Sveukupno, popis je zabilježio 57 djece ovog uzrasta.

Katolička crkva osobu je smatrala punoljetnom s navršениh 12 godina. I ovdje pučke obitelji prednjače brojem muške djece (31), dok građanske i plemičke imaju dvoje ili troje muške djece, dakle jednako koliko i starije prema svjetovnom tumačenju punoljetnosti. Pučke muške djece je 21, što ukazuje na to da ih u dobi od 12. do 15.

godine uvećava za broj od 10-ero djece. Stoga možemo zaključiti da su pripadnici pučkog staleža najvitalni dio omiškog stanovništva.

1.3. Broj ženske djece

<i>Društveni stalež</i>	<i>Do 12. god. života</i>	<i>Crkvena punoljetnost</i>	<i>Svjetovna punoljetnost</i>
Plemstvo	5	11	11
Građanstvo	5	5	5
Pučani	31	24	18

Ženska su djeca brojem slično zastupljena unutar obitelji triju društvenih staleža, s iznimkom uzrasta do 12. godine života gdje naspram plemićkim (5) i građanskim (5) pučke obitelji imaju 31 žensko dijete. Kao kod crkvene punoljetnosti (24), tako je najveći udjel pučanki (18) starijih od 15 godina. Plemstvo (11) i građanstvo (5) istog je udjela u oba tipa dobnih odrednica. Pučko žensko stanovništvo u svojoj fertilnoj dobi pozitivan je zamašnjak prirodnog kretanja stanovništva u Omišu.

1.4. Broj neoženjenih – neudatih

<i>Društveni stalež</i>	<i>M (12./15.–29.) Ž</i>		<i>M (30.–40.) Ž</i>		<i>M (41.–naviše) Ž</i>	
Plemstvo	5	9	1	1	0	3
Građanstvo	2	5	0	0	0	0
Pučani	14	26	3	0	1	0

Udjel neoženjenih i neudatih razmatran je prema spolnoj i dobnoj odrednici. U dobi od 12./15. do 29. godine života, vođeni crkvenom i svjetovnom punoljetnoću, najviše neoženjenih muškaraca (14) i neudatih djevojaka (26) dolazi iz pučkih obitelji. Kod plemstva je zabilježeno malo neoženjenih muškaraca (5) i neudatih djevojaka (9), a kod građana tek dva neoženjena i pet neudatih.

Iduća je podjela na životnu dob od 29. do 40. godine. Građanske osobe u ovoj i idućim razdjelnicama nisu zabilježene, dok je kod plemstva jednak broj neoženjenih i neudatih. Troje je neoženjenih pučana, a nema neudatih, kao ni u dobi od 41. godine života naviše. Napominjemo da u zbroju nisu razmatrani samci ili samice, kao ni članovi obitelji što žive u zajedničkom kućanstvu s kućedomaćinom – a nisu oženjeni ili udate – već su oni zasebno obrađeni u kategorijama samaca. Ti su pribrojani svakoj raščlambi statusa obiteljskih zajednica (muž + žena, udovac, udovica, pripadnik duhovnog staleža s pridruženim obiteljskim i neobiteljskim članom). Možemo utvrditi da je mali broj neoženjenih – neudatih, a zabilježene vrijednosti od 12./15. do 29. godine života treba

poimati kao uzrast u kome se očekuje zasnivanje bračne i obiteljske zajednice, dakako, sukladno htijenju, osobnoj zrelosti i materijalnim mogućnostima.

1.5. Obitelji koje imaju sluge

Društveni stalež		Plemstvo		Građanstvo		Pučani	
Spol	M-Ž	5	10	0	2	5	4
Životna dob		38.2	24.1	0	30	23.6	14.25
Broj sluga		5	10	0	2	5	4

Već je istaknuto da obitelji svih staleža imaju sluge na služnosti. Uz poznate manjkavosti, donosimo nešto jasnije zbrojdbene podatke o njima: kojeg su spola i koje prosječne životne dobi.

U građanskim obiteljima služe isključivo sluškinje (2) s prosječnom starosnom dobi od 30 godina, dok u plemićkim i pučkim obiteljima bilježimo pripadnike takvih zanimanja obaju spolova. Kod plemstva je 15 sluga, od kojih pet muških i deset ženskih. Muškarci se nalaze u ranoj srednjoj životnoj dobi (38.2 god.), dok su žene u prosjeku stare 24.1 godinu. Pučke obitelji imaju pet muških sluga s prosječno 23.6 godina, dok žene ili djevojke imaju prosječno samo 14.25 godina. Možemo zaključiti da se najvjerojatnije radi o daljnjoj rodbinskoj ili poznaničkoj svezi s kućedomaćinom, koji ovakvim vidom materijalne pripomoći udomljuje pripadnike iz siromašnih obitelji. K tomu, oni se određeno vrijeme nalaze na dobru glave obitelji, do sklapanja vlastita braka.

2.0. Broj udovaca (M -)

Red. broj	Obitelj	Plemstvo	Građanstvo	Pučani
2.a	Udovci s djecom	2	1	7
2.b	Udovci bez djece	0	0	0
2.c	Udovci s muškom djecom	0	1	6
2.d	Udovci s ženskom djecom	2	0	4
2.e	Udovci koji žive s oba roditelja	0	0	0
2.f	Udovci koji žive s ocem	0	0	1
2.g	Udovci koji žive s majkom	0	0	0
2.h	Udovci koji žive s oženjenim bratom	0	0	0

2.i	Udovci koji žive s neoženjenim bratom	0	0	1
2.j	Udovci koji žive s udatom sestrom	0	0	0
2.k	Udovci koji žive s neudatom sestrom	1	0	1
2.l	Udovci koji žive s drugim obiteljskim srodstvom	0	1	1
2.m	Udovci koji žive s pridruženim članom kućanstva	2	0	1

U omiškom je popisu iskazano 10 udovaca: plemića 2, građana 1 i pučana 7. Među njima nema onih bez djece, a s muškom i ženskom djecom broječni podatci su različiti.

Udovci iz plemićkog staleža (2) imaju žensku djecu, od kojih jedna živi s neudatom sestrom, a druga s dva pridružena člana kućanstva – slugom ili sluškinjom. Jedan je udovac građanin u braku dobio jedno muško dijete s kojim, pored jednog člana obiteljskog srodstva, živi i stanuje u istom kućanstvu. Pučkih je udovaca najviše (7), od kojih su šestorica s muškom djecom, četvorica sa ženskom, što znači da neki imaju mješovito potomstvo. Zanimljivo, jedan je udovac s obitelji u zajedničkom kućanstvu s ocem, također udovcem, a ima i primjera da žive s neoženjenom braćom i sestrama koje se nisu udale. Zabilježen je i jedan slučaj gdje udovac pored neoženjenog brata živi s obiteljskim srodnikom, a drugi u kućanstvu na služnosti drži slugu.

2.1. Prosječna veličina obitelji (M-)

<i>Društveni stalež</i>	<i>Veličina obitelji</i>	<i>Veličina kućanstva</i>
Plemstvo	3	5
Građanstvo	16	16
Pučani	6.1	6.4

Veličina obitelji i kućanstva najbrojnija je kod udovaca iz građanskog staleža, ukupno 16 članova u istoj zajednici. Kod pučana u obitelji živi u prosjeku 6.1 član, a uvećeni brojem sluga ili sluškinja kućanstvo u prosjeku ima 6.4 člana. Kod plemstva je broj kućanstva uvećan brojem sluga ili sluškinja (5 članova), a obitelj u prosjeku broji 3 člana.

2.2. Broj muške djece

<i>Društveni stalež</i>	<i>Do 12. god. života</i>	<i>Crkvena punoljetnost</i>	<i>Svjetovna punoljetnost</i>
Plemstvo	0	0	0
Građanstvo	0	3	3
Pučani	2	10	8

Kod udovaca s muškom djecom samo udovci iz pučkog sloja imaju mušku djecu različita uzrasta, od malodobnih do 12. godine života (2), najviše u dobi iznad 12 godina (10) i osmoricu punoljetnih od 15 godine starosti. Kod građanstva taj se broj kreće od troje djece koji su stariji od 15 godina, a time su ujedno i crkveno zreli.

2.3. Broj ženske djece

<i>Društveni stalež</i>	<i>Do 12. god. života</i>	<i>Crkvena punoljetnost</i>	<i>Svjetovna punoljetnost</i>
Plemstvo	1	2	2
Građanstvo	0	0	0
Pučani	3	4	2

Ženska su djeca zastupljena u obiteljima udovaca iz plemićkog i pučkog društvenog sloja. U dobi do 12 godina plemić udovac ima jedno žensko dijete, a udovac iz puka tri malodobne djevojčice. Crkveno zrelih je 6 djevojaka, dvije iz plemstva i četiri iz pučkog staleža. S navršenih 15 godina po dvije su pripadnice ženskog spola zabilježene u obitelji udovaca iz plemićkog i pučkog staleža.

2.4. Broj neoženjenih – neudatih

<i>Društveni stalež</i>	<i>M (12./15.–29.) Ž</i>		<i>M (30.–40.) Ž</i>		<i>M (41.–naviše) Ž</i>	
Plemstvo	0	2	0	0	0	0
Građanstvo	0	0	0	0	0	0
Pučani	6	4	0	2	0	0

Obitelji udovaca broje i neoženjene sinove i neudate kćeri, najviše iz reda pučana (6 muških i 4 ženske osobe) u dobi od 12./15. do 29. godine života, a potom dvije djevojke iz plemićkih obitelji udovaca. Još se u jednom slučaju kod pučana spominju neudate, već zrele ženske osobe u dobi do 40. godine života. Iznad te dobne granice nema podataka u popisu niti za jedan od omiških staleža.

2.5. Udovci koji imaju sluge

Društveni stalež		Plemstvo		Građanstvo		Pučani	
Spol	M–Ž	2	2	0	0	1	0
životna dob		47.5	32	0	0	32	0
Broj sluga		2	2	0	0	1	0

Sluge i sluškinje susrećemo jedino kod udovaca iz plemstva i pučkog sloja. Na služnosti u plemićkim obiteljima udovaca zastupljena su oba spola sluga i sluškinja. Za muškarce je prosječna životna dob od 47.5 godina, što upućuje na zaključak da je riječ o dugogodišnjim slugama, vjerojatno neoženjenima. Dvije žene sluškinje prosječno imaju 32 godine. Pučani udovci imaju jednog slugu i on također ima 32 godine.

3.0. Broj udovica (-Ž)

Redni broj	Obitelj	Plemstvo	Građanstvo	Pučani
3.a	Udovice s djecom	6	5	11(+1)
3.b	Udovice bez djece	0	1	4
3.c	Udovice s muškom djecom	5	4	10
3.d	Udovice sa ženskom djecom	5	5	3(+1)
3.e	Udovice koje žive s oba roditelja	0	0	0
3.f	Udovice koje žive s ocem	0	0	0
3.g	Udovice koje žive s majkom	0	0	0
3.h	Udovice koje žive s oženjenim bratom	0	0	0
3.i	Udovice koje žive s neoženjenim bratom	0	0	1
3.j	Udovice koje žive s udatom sestrom	0	0	0
3.k	Udovice koje žive s neudatom sestrom	0	0	0
3.l	Udovice koje žive s drugim obitelj. srodstvom	2	1	5
3.m	Udovice koje žive s pridruženim članom kućanstva	3	2	0

U Omišu je prema popisu iz 1806. godine iz sviju staleža ukupno zabilježeno 27 udovica, najviše iz pučkog sloja s djecom (11) i bez djece (4). Dvojba je zapažena u obitelji žene kojoj popisivač nije upisao je li udovica ili pak žena koja je dobila izvanbračno dijete. Stoga smo se prema istoj u tabličnom prikazu ograđeno odredili (npr. +1). Najveći broj udovica iz pučkog staleža ima mušku djecu (10), tri (+ žena sa ženskim djetetom, neriješena bračnog statusa) imaju žensku djecu, dok ih četiri nemaju potomstva. Kod plemstva i građanstva jednak je broj ženske djece (5) u obitelji gdje je udovica glavarica obitelji i kućanstva. One koje imaju mušku djecu, iz plemićkih je obitelji pet, a iz građanskih četiri. Među njima je udovica građanka koja nema djecu, a kod plemstva ne bilježimo taj podatak. Niti jedna udovica ne živi u zajednici s oba roditelja, ili ocem udovcem, majkom udovicom, što ukazuje na to da se udajom žensko dijete iz obitelji trajno odvajaju od jezgre obiteljskog podrijetla. Također nema slučajeva da udovica živi s oženjenim bratom. U jednom pak primjeru s udovicom sestrom živi neoženjen brat. Ne nailazi se na podatak o zajedničkom življenju s udatom ili neudatom sestrom jer one ozakonjenjem vlastita braka postaju dio druge obiteljske loze. Pet je pučkih obitelji u kojima s udovicom i djecom žive drugi članovi obiteljskog srodstva, najčešće nevjeste, zaove, i to kod plemstva dvije a kod građanki samo jedna. Nekoliko je primjera gdje u kućanstvu s udovicom žive sluge ili sluškinje kao pridruženi ukućani: kod plemstva 3, kod građanstva 2.

3.1. Prosječna veličina obitelji (-Ž)

<i>Društveni stalež</i>	<i>Veličina obitelji</i>	<i>Veličina kućanstva</i>
Plemstvo	5.5	6.1
Građanstvo	3.3	3.6
Pučani	3	3

Prema broju ukućana obiteljskog ili neobiteljskog srodstva moguće je pratiti veličinu obitelji i kućanstva iz redova omiških staleža. Najveće obitelji udovica bilježimo u plemićkom staležu (5.5) i kućanstvu (6.1 član), dok se kod udovica iz građanstva prosjek kreće od 3.3 za obitelj do 3.6 člana koji tvore kućanstvo. Pučanke jednako broje članove (3.3) za obitelj i kućanstvo jer kod njih ne obitavaju sluge ili sluškinje.

3.2. Broj muške djece

<i>Društveni stalež</i>	<i>Do 12. god. života</i>	<i>Crkvena punoljetnost</i>	<i>Svjetovna punoljetnost</i>
Plemstvo	2	7	7
Građanstvo	0	5	5
Pučani	3	2	9

Prema trima dobnim odrednicama, obitelji udovica bilježe mušku djecu. Iz pučkog je sloja troje muške djece u uzrastu do crkvene punoljetnosti, dvoje od 12 godina i društveno zrelo devetero. Građanke u obitelji nemaju maloljetnu mušku djecu, već petero zrelih od 12 godina ili s navršenih petnaest. Plemstvo ima istovjetan broj muške djece u dobi crkvene i svjetovne punoljetnosti i tek dvoje mlađe od 12 godina. Napominjemo da su u ovom pribrojavanju uračunate i muške osobe koje su zasnovale svoju obiteljsku zajednicu, a žive s majkom udovicom.

3.3. Broj ženske djece

<i>Društveni stalež</i>	<i>Do 12. god. života</i>	<i>Crkvena punoljetnost</i>	<i>Svjetovna punoljetnost</i>
Plemstvo	1	4	3
Građanstvo	0	7	7
Pučani	3	2	1

Ženska djeca prema brojčanoj zastupljenosti najbrojnija su u građanskom staležu, crkveno i svjetovno punoljetnih ima po 7, dok nijedne nema u maloljetničkom uzrastu. Pučke ženske djece mlađe od 12 godina ima 3, od 12. do 15. godine 2 i jedna starija punoljetnica živi s majkom. Udovice plemkinje imaju jedno žensko maloljetno dijete, crkveno 4 i svjetovno 3 zrele djevojke.

3.4. Broj neoženjenih – neudatih

<i>Društveni stalež</i>	<i>M (12/15.–29.) Ž</i>		<i>M (30.–40.) Ž</i>		<i>M (41. – navije) Ž</i>	
Plemstvo	5	4	1	0	1	0
Građanstvo	3	5	0	1	0	0
Pučani	4	3	3	0	0	0

Muška i ženska, neoženjena i neudata djeca prisutna su u obiteljima udovica iz triju staleža. U dobi obiju punoljetnosti (do 29. godine) iz plemićkog su staleža četiri neudate djevojke i pet slobodnih muškaraca. Kod udovica građanki tri su muška djeteta do 29. godine života, a pet osoba ženskog spola koje nisu udate. Pučani i pučanke u prvoj odrednici bračnog statusa broje po četiri neoženjena sina i tri neudate kćeri. U dobi između 30. i 40. godine životai kod plemstva je zabilježen jedan muškarac, dok kod građanstva nema muških, već samo jedna neudata ženska osoba do 40. godine života. Troje pučana nije u braku, neudatih žena nema. Od 40. godine navije, osim kod plemstva (1 muškarac), nema primjera da itko živi s neoženjenom ili neudatom djecom.

3.5. Udovice koje imaju sluge

Društvena struktura		Plemstvo		Građanstvo		Pučani	
Spol	M–Ž	4	3	0	2	0	0
Životna dob		34.5	40.6	0	24.5	0	0
Broj sluga		4	3	0	2	0	0

Kao pridruženi članovi u zajedničkom kućanstvu na služnosti samo se u obiteljima udovica iz plemićkog i građanskog staleža bilježe sluge ili sluškinje. Udovice plemkinje služe 4 muške sluge (34.5) i 3 sluškinje (40.6). Građanke nemaju muške sluge, već dvije sluškinje prosječne životne dobi od 24.5 godina. One su zasigurno na ispomoći na udovičinu dobru do zasnivanja vlastita braka, bilo u Omišu ili drugom kraju, što je u ovom popisu nezabilježeno te zahtijeva iscrpniju potragu za tim podacima.

4.0. Broj samaca (nositelji kućanstva)

Redni broj	Obilježja	Plemstvo		Građanstvo		Pučani	
4.a	Samac – živi sam	4	0	2	0	0	0
4.b	koji živi s oženjenim bratom	0	0	0	0	0	0
4.c	koji živi s neoženjenim bratom	0	0	0	0	0	0
4.d	koji živi s udatom sestrom	0	0	0	0	0	0
4.e	koji živi s neudatom sestrom	1	1	3	0	0	1
4.f	koji živi s drugim obiteljskim srodstvom	0	0	0	0	0	1
4.g	koji živi s drugim pridruženim članom	0	0	1	0	0	1

Samci u omiškom popisu ne tvore obiteljsku zajednicu, već kućanstvo u kojem osim užeg ili šireg obiteljskog srodstva stanuju i drugi pridruženi članovi kao sluge, sluškinje, udomljena siročad i osobe neutvrđena srodničkog svojstva. Najveći broj samaca potječe iz puka, potom plemstva, dok ih kod građanstva popisivač bilježi u dva slučaja. Samo je jedan primjer da pučanin samac živi s drugim obiteljskim srodstvom, neudatom sestrom i siročetom. I drugi samac iz plemićkog staleža također stanuje s neudatom sestrom, dok 4 “nobila” žive potpuno samački. Građani u dva slučaja žive

sami, tek jedan živi u istom kućanstvu s neoženjenim bratom, neudatom sestrom i slugom kao članom kućanstva.

5.0. Duhovni stalež – svećenstvo

Osobe duhovnog staleža prema kanonskim odredbama Katoličke crkve ostaju, razumljivo, u celibatu ili neženstvu. Svećenik, ukoliko ne živi sam – u popisu postoje takvi primjeri – u svom kućanstvu udomljuje braću s njihovom obitelji (3), nevjeste udovice s djecom (3), druge srodnike kao i nesrodnu siročad. Samo je jedan slučaj gdje pripadnik duhovnog staleža u dobi od 68 godina živi sam. Neki stanuju s neudatom sestrom (1) ili sestrom udovicom (1). Zabilježen je jedan slučaj zajednice omiškog svećenika sa sluškinjom od 15 godina života kao pridruženim članom njegova kućanstva.

6.0. Redovnice

Pripadnice ženskog crkvenog trećeg reda sv. Frane, tzv. picokare uglavnom žive u redovničkoj kući s ostalim članicama (4 redovnice), gdje je poglavarica redovnica nositeljica popisnih svojstava. Prosječna životna dob tih redovnica iznosi 53.5 godina, od kojih najstarija, s. Klara, ima 95, a najmlađa, s. Mihovila, 30 godina. Izvan ove redovničke kuće zabilježena je s. Elizabeta Marchieli (75 godina) sa sluškinjom Anom (60 godina), što ukazuje da ista živi u drugoj redovničkoj kući.

3.

Popis stanovništva grada Omiša i njegova predgrađa s početka francuske uprave pruža sliku staleški uređene komune. Pripadnici plemićkog staleža, oni koji ulaze u vijeće grada Omiša, naslovljeni su “nobil signor”, premda nedosljedno jer je isti naslov zabilježen i uz pripadnike plemstva drugih gradova. Pripadnici građanskog staleža naslovljeni su uobičajenim naslovom: poneki “signor”, ostali pak redovito “domino”. Osobe duhovnog staleža prepoznatljive su ustaljenim tituliranjem, svojstvenim za svećenike i redovnice. Pripadnici omiškog pućanstva nemaju nikakve staleške oznake. Na žalost, popis ne pruža zanimanja premda je Omiš kao i svi mali dalmatinski gradovi imao svoje obrtnike, trgovce, sitničare, zemljoradnike, ribare i gradsku sirotinju. Zahvaljujući priloženoj listi Omišana koji se bave obrtima i pomorskim zanimanjem, moguće je utvrditi njihovu zastupljenost u postotnom obliku.

Omiško plemstvo okupljeno je u plemićkom vijeću grada.¹¹ Svoja prava i povlastice steklo je već u srednjem vijeku, pouzdano u doba vladavine kralja Bele IV., a potvrđivalo ih tijekom dolaska kasnijih vlasti.¹² Stalešku isključivost naznačili su u knjizi gradskih

---

¹¹ DAZd, Spisi prve austrijske vladavine, Spisi c.k. dvorskog komesara grofa od Goëss (1802.–1805.), "Privileggi", filca II, fasc. VII, fol. 575–580, 583, 591v.

¹² Znanstvena knjižnica u Zadru (ZKZd), ms. 59, Documenti che si riferiscono alla città di Almissa, fol. 4–8, 31–32, 41.

povlastica i statuta.¹³ Članovi plemićkog vijeća obnašali su najviše gradske službe od kojih su najodgovornije bile one gradskih sudaca i zastupnika (prokuratora). Oni su i činili tzv. omiški plemićki stol, nešto poput malog vijeća ostalih dalmatinskih gradova. Plemići su u svoje vijeće sami primali nove članove, i to su učinili više puta za mletačke uprave, čime su ojačali oslabljeno plemićko tijelo.

Sloju starog plemstva pripadaju osobe sa svojim obiteljima: Jakov Biličić, Laura Biličić, Pavao Caralipeo, Ante Dešković, Augustin Dešković, Bartul Dešković, Franica Dešković, Josip Dešković, Petar Dešković, Petar Dešković, Špiro Dešković, Toma Dešković, red. Elizabeta Marchieli, Josip Marinović i Ivan Pavišić.

Novom plemstvu pripadaju obitelji koje su primljene u plemićko vijeće krajem mletačke vladavine, točnije 15. siječnja 1783. M.V. (=1784. godina). Prema popisu iz 1806. godine to su nositelji kućanstava, ovim redom i imenima: Oršola ud. Benković sa sinovima Leopoldom, Antom i Franom, Gaetan Benković, Apolonija ud. Bugardelli, Josip Dismanić, Katarina ud. Franceschi, Kornelija ud. Franceschi sa sinom Josipom, Katarina Franceschi, Juraj Jelić, Mandalena ud. Matulić sa sinom Ivanom te Gabrijel Vitnico.¹⁴

Od tih “nobila grada Omiša” dvojica su upisani s visokim naslovom “conte“. Prvi je conte Caralipeo koji taj naslov nasljeđuje po pretku Pavlu Caralipeu koji ga je stekao 1702. godine od Senata i mletačkog dužda.¹⁵ Jelići nose naslov conte kao potomci stare poljičke obitelji iz roda Dražojevića. Njima je taj naslov bio potvrđen 1736. godine od mletačkog magistrata nad feudima, kada su bili upisani u “Libro aureo dei veri titolati”.¹⁶

Omiški liječnik dr. Jakov Mirković, očito “privremeni Omišanin”, našao se u gradu vršeći službu ugovornog općinskog liječnika. Ovaj lucidni i svestrano obrazovani fiziokrat predlagao je još mletačkim vlastima otvaranje medicinske škole u Dalmaciji.¹⁷ Rodom je bio Hvaranin, a njegova je obitelj izvodila lozu od paških plemenitih Mirkovića, i njegovo je ime stoga upisano u pašku knjigu plemića.¹⁸

Popisivač je naslovom plemića (nobil signor) zabilježio i članove obitelji Candido, Dujmović, Nutrizio i Pini. Odreda su to plemići iz drugih gradova, trajno ili privremeno naseljeni u Omišu, bilo da su se tu priženili ili zadržani službom.

---

¹³ Grad Omiš je relativno kasno dobio gradski statut. Vidi A. CVITANIĆ, Omiško statutarno uređenje, *Mosorska vila*, I, br. 1, Omiš, 1991., str. 146; ISTO, br. 2, str. 125–127.

¹⁴ DAZd, Spisi c.k. dvorskog komesara grofa od Goëss (1802.–1805.), “Privileggi”, filca II, fasc. VII, fol. 583, 591v.

¹⁵ DAZd, Heraldčki spisi (1817.–1887.), Heraldčki spisi Vlade, svež. 28, VIII/7, god. 1837., br. 4086.

¹⁶ M. GRANIĆ, Dalmatinske obitelji u “Libro aureo dei veri titolati” mletačkog magistrata nad feudima, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, 30, Razdio povijesnih znanosti (17), Zadar, 1991., str. 185–186.

¹⁷ R. JELIĆ, Neuspjeli pokušaji osnivanja medicinske škole u Dalmaciji koncem XVIII. i početkom XIX. stoljeća, *Radovi Centra JAZU u Zadru*, sv. 25, Zadar, 1978., str. 245–246.

¹⁸ M. L. RUIĆ, Blasone genealogico di tutte le famiglie nobili della città di Pago, 1784., fol. 41. (Rukopis br. 43 u knjižnici Drž. arhiva u Zadru).

Frane Candido, sin Stjepana, podrijetlom iz Staroga Grada na Hvaru, baštinió je plemićki naslov “plemića Svetog Rimskog Carstva” po povelji koju je 30. travnja 1604. god. car i kralj Rudolf II. izdao Abramú Candidu i njegovim zakonitim potomcima.¹⁹

Makaranin Petar Dujmóvić ženi se u Omišu 31. listopada 1774. godine s “contessom” Jelenom Jelić.²⁰ Potomak je stare makarske obitelji Nikolić Dujmóvića koja je bila veoma zaslužna za Republiku pri prijelasku Makarana i primoraca pod mletačku vlast 1646. godine. Njihovo je staro plemstvo braći Dujmu i Jurju, potvrdio dužd Marko Foscarini 24. srpnja 1762. godine.²¹

Trogiranin Ivan ili Zanetto, punim imenom Ivan Erik Nutrizio potomak je poljičkih Babića nazvanih Nutrizio, roda s vrlo starim stablom koje počinje od tobožnjeg kneza Ilije Babića 1155. godine. Ivanovu djedu, kapetanu Šimunu Babiću, tada već zvanom samo Nutrizio podijeljen je mletački naslov conte 22. prosinca 1773. godine. Ime pak Ivana Nutrizia, sina Petrova, zabilježeno je u rodoslovlju.²²

Timotej Pini, sin Ante Pinija, skradinskog plemića i Elizabete Bortoletti Zulatti, također je poput Mirkovića službom vezan uz Omiš. Bio je sudac prvostupanjskog suda i kao takav zabilježen u skradinskom popisu pučanstva.²³ Njegova je obitelj pripadala najranijem sloju skradinskog plemstva, obnovljenom 1706. godine.²⁴

U Omišu je očito bilo i pripadnika plemstva drugih gradova i krajeva, međutim, utopljeno u građanstvu i puku rijetko je isticalo svoje plemstvo. Bilo je tako bračkih i poljičkih plemića. Građanske loze Matulića, nastanjene u Omišu od 17. stoljeća, pripadale su od davnina zapravo plemstvu otoka Braća. U omiškim spisima 1684. godine kao “nobili della Brazza” zabilježeni su “Sig^r. Zuanne Matulich” i “Gierolimo Matulich”.²⁵ Plemstvu toga, Omišu najbližeg otoka pripadao je i kapetan Šimun Tomaseo, nastanjen u omiškom predgrađu. U popisu novoustrojenog općinskog vijeća iz 1807. godine naznačen je kao “nobile della

---

¹⁹ ZKZd, ms. 498, Documenti delle famiglie Candido, Guerini e Salomoni. No. 16 (diploma), prilog III (rodoslovlje).

²⁰ DAZd, Matične knjige, Inv. br. 708, Omiš, knjiga vjenčanih (1675.–1824.), fol. 75v. Vidi: A. JUTRONIĆ, Prilog poznavanju veze Makarana s Braćanima, Hvaranima, stanovnicima jadranskih primorskih gradova i stranim državljanima, *Izdanje Historijskog arhiva u Splitu*, sv. 6, Split, 1967., str. 52–53.

²¹ DAZd, Spisi mletačkog fiskalnog savjetnika, fasc. V, poz. 3, fol. 5r–v.

²² I. BABIĆ – A. DUPLANČIĆ, Povijest trogirске obitelji Babić-Nutrizio, *Grada i prilozii za povijest Dalmacije*, sv. 11, Split, 1990., str. 331–333.

²³ ZKZd, ms. 1103, Skradinski spisi, III. Anagrafe della popolazione cattolica nella Comune di Scardona, fol. 3.

²⁴ DAZd, Spisi generalnog providura Giustin da Riva (1705.–1708.), Kutija 70, Libro II, fol. 30 r–v. Poblize o tome: I. GRGIĆ, Obnova vlasteoske općine u Skradinu, *Zadarska revija*, VII, 1958., 2, str. 148–155.

²⁵ DAZd, Arhiv Omiša, kut. 102, sv. 53, 10, fol. 8.

Brazza”.²⁶ S tog je otoka u Omiš doseljen “gospodin” Jure (Zorzi) Filipis, Nerežišćanin i brački plemić.²⁷

Plemstvu Poljičke knežije pripadalo je nekoliko građanskih i pučkih obitelji. Mate Stanić, poznat iz ovog popisa, naslovljen je kao poljički plemić 1789. godine, kada je istim naslovom zabilježen i Pavao Strujić od roda Radovčića.²⁸ Iz Podgrađa je podrijetlom bila obitelj Škaričić. Izvorno je poljičko plemstvo Mletačka Republika priznala Škaričićima 1742. i 1749. godine.²⁹

Građanski stalež bio je okupljen u skupštini građana koja se u dokumentima naziva “Congrega della Onoranda Università de`Cittadini”. To se tijelo okupljalo kao i plemićko vijeće i raspravljalo o poslovima od interesa za građanski i pučki stalež omiške općine. Imalo je svoje službe koje je redovito popunjavalo. Glavna je i najuglednija dužnost bila dužnost građanskih zastupnika (prokuratora), što bi odgovaralo sudcima plemićkog vijeća. Članovi građanskog tijela naslovljeni su naslovima “Signor” ili “Domino”, već prema službi koju obnašahu ili ugledu na društvenoj ljestvici.

Iz jednog od zadnjih saziva skupštine građana vidimo da je u punom sazivu 1802. godine brojila ukupno 15 članova i da je poput plemićkog vijeća popunjavala svoje redove novim članovima iz reda omiškog puka i građanstva. Prema popisu iz 1802. godine u skupštini su sjedili: Ivan Cvitanović, prokurator, Mate Cvitanović, Nikola Defranceschi, Jakov Radić, Petar Pugliese, Ante Radić, Ivan Radić, Stjepan Radić, Mate Radić, Ivan Olujčić, Grgo Olujčić, Šimun Balić, Andrija Ribičić, Stipan Trogrlić i Mihovil Ribičić.³⁰

Duhovnom staležu u Omišu pripisano je svećenstvo omiške zborne crkve i zajednica redovnica.³¹ Grad Omiš nikada nije imao biskupiju premda je u XIV. stoljeću makarski biskup Valentin, prenijevši svoje sjedište u sigurniji Omiš, nazivan omiškim biskupom (episcopus Almisiensis), što je dalo povoda kasnijim piscima da ustvrde kako je Omiš bio sjedište biskupije, što on u stvari nikada nije bio.³² Čak je početkom XIX. stoljeća u službenom pečatu omiške crkve ista nazvana katedralnom.³³ Glava omiškog klera bio je mjesni župnik koji je imao i naslov nadpopa (arhipezbitera), jer je uz njega koralnu službu vršio zbor svećenika nadarbenika.³⁴

---

²⁶ DAZd, SFV, SGP, god. 1807., tit. XIV, rub. 7, fol. 922.

²⁷ Nadžupni ured Nerežišća, Matična knjiga krštenih, knj. III (1735.–1783.), str. 230. Zahvaljujem gosp. Nikši Kuščiću na ovom podatku.

²⁸ DAZd, Arhiv Omiša, kut. 164, sv. 100, fol. 19; kut. 165, sv. 101, fol. 4v–5.

²⁹ DAZd, Heraldčki spisi Vlade, svež. 28, VIII/7, god. 1837., br. 8832.

³⁰ DAZd, Spisi c.k. dvorskog komesara grofa od Goëss (1802.–1805.), “Privileggi”, filca II, fasc. VIII, fol. 678.

³¹ S. KOVAČIĆ, Nadžupska crkva sv. Mihovila u Omišu, *Omiški ljetopis*, 1, Omiš, 2002., str. 14, 16.

³² K. JURIŠIĆ, Katolička crkva na biokovsko-neretvanskom području u doba turske vladavine, Zagreb, 1972., str. 9–10; J. TOMASOVIĆ, *Omiš*, Omiš, 1926., str. 10.

³³ DAZd, SFV, SGP, god. 1806, tit. XIV, rub. 4, filca 2, fol. 179.

³⁴ S. KOVAČIĆ, Nadžupska crkva, str. 6, 13–14.

Nadalje, iz priloga popisu stanovništva – lista s prezimenom i imenom obrtnika, pomoraca i ribara – možemo zaključiti da su Omišani bili pomorci i ribari. To su, uz obrtnike, jedine vijesti o zanimanjima jednog dijela pripadnika pučkog staleža. Udjel pomoraca bio je manji od broja ribara, usve deset mornara, dok je ribara bilo trideset. Popisivač je u navođenju omiških mornara započeo imenom Petra Barkanovića, a nastavio imenima Mate Tomadellija, Šime Sunića, Bartula Jagodića, Ivana Radića, Ivana Matulića, Jakova Matulića, Mate Manenice, Ante Pugliese, te završio desetim imenom Petra Manenice. Kao ribari zabilježeni su: Duje Munitić, Ivan Novaković, Pavao Novaković, Mate Novaković, Ivan Beović, Frane Beović, Jerolim Ferro, Ivan Manenica, Frane Marcella, Ante Lelan, Ivan Radić, Pavao Lisičić, Lovre Manenica, Josip Manenica, Jure Bressa, Mate Munitić, Ante Munitić, Jure Manenica, Ivan Velić, Mate Bello, Nikola Dujmović, Josip Kovačić, Ivan Garlić, Aleksandar Garlić, Petar Marcella, Marko Šupuk, Josip Stanić, Mate Stanić i Bartul Stanić. Sudeći prema prezimenima, zaključujemo da neki od popisanih nisu obitavali u gradu već u obližnjim selima.

Među obrtnicima bilježe se: postolari Jakov Tomadelli, Andrija Tomadelli, Ante Gasperini i Jure Filipi. Omiš je tada imao samo jednog drvodjelca, Anđela Carminatija te bačvara Pavla Bižacu. Od kovačkog, očito obiteljskog obrta živjela su dva Venturina, Ante i Mate. Načinivši ovaj popis, nove su vlasti dobile uvid u obrte i zanimanja koja su pored vojnih potreba mogle iskoristiti i u potrebama javnih radova što su i činile tijekom svoje kratkotrajne vladavine.

***

U zaključku možemo istaći da je omiški popis iz 1806. godine, pohranjen među Spisima francuske vladavine u Državnom arhivu u Zadru, sastavljen za potrebe vlasti na talijanskom jeziku, svjetovnog i ograničenog obuhvata na grad Omiš i predgrađe, vrijedan povijesnodemografski izvor koji pruža sliku društvenog, gospodarskog i demografskog izgleda Omiša s početka XIX. stoljeća. Temeljem upisa nastanjenog stanovništva, iskazana je staleška struktura grada, od ostataka komunalnog plemstva, građanstva, pučana do pripadnika duhovnog staleža. Popis ukazuje na to da je omiško društvo staleški ustrojeno i da se pripadnici svih staleža još uvijek okupljaju u svojim tijelima popunjavajući gradske službe i dužnosti, čemu je uskoro nova Napoleonova uprava učinila kraj.

U anagrafu se brojem kuća zbirno bilježe poimenične obiteljske zajednice tvorene od bračnih parova, udovaca ili udovica, s djecom ili bez nje. Kroz takve oblike obiteljskih zajednica utvrđen je broj članova koji obitavaju s kućedomaćinom i onih koji su im pridruženi u nesrodnom svojstvu. To su najčešće sluge ili sluškinje, drugi udomljenici siromašnog podrijetla, kojima se zbog određenih manjkavosti popisa nije moglo utvrditi obiteljsko podrijetlo i bračno stanje, pa se autor morao poslužiti metodom rekonstrukcije koristeći druga arhivska vrela. Od tih je pokazatelja tablično prikazana veličina i dokazana značajka stabilne obitelji i njenog kućanstva. Razvidno je kako je omiška obitelj mala i kako odgovara veličini gradske obitelji, za razliku od seoske, mnogobrojnije, kompaktnije i povezanije u patrijarhalnoj obiteljskoj jezgri. Na temelju podataka veličine obitelji uočen

je broj muške i ženske djece i vrijeme njihova stupanja u bračnu zajednicu ili ostajanja u neženstvu. Samci i samkinje obuhvaćeni su popisom i kao takvi tvore svoje kućanstvo, živeći sami ili sa srodnicima, kao i nesrodnim ukućanima.

Malobrojne popisane osobe duhovnog staleža, kojemu pripadaju svećenici, mirski kler i redovnice trećeg reda sv. Frane, u Omišu su živjele samostalno ili u zajednici s najbližim srodnicima. U dopuni popisa, pored broja stanovnika, navedeni su omiški obrtnici i osobe pojedinih zanimanja što su ih zahtijevale svakodnevne potrebe stanovnika grada i okolice. Obradbom ovog svjetovnog popisa, mada rađenog po starom crkvenom obrascu, za razliku od “modernih” tog vremena, dat je tek jedan skromni prinos boljem razumijevanju omiškog društva s početka novog doba.

PRILOG 1.

STATO DELL' ANIME SOGGETTE ALLA PAROCCHIA D' ALMISSA DELLA CITTÀ E SUBURBIO

Famiglie	Persone	Età	
Nobil sig. ^r sop. ^{te} Descovich	Giuseppe	d'anni	46
	Cattarina sua moglie		48
Gio. figlio staciante in Zara per l'educazion	Bortola figlia		15
	Anzola figlia		11
	Ellena cog. ^{ta} di Giuseppe		60
	Antonio seruo		35
	Lucia serua		16
Grubissich	Maddalena	d'anni	60
Nobil sig. ^r Descovich	Antonio	d'anni	58
Migliak	Gregorio	d'anni	60
	Anna sua moglie		60
	Zuanna cog. ^{ta} di Gregorio		50
Velich	Zuanne	d'anni	40
	Cattarina sua moglie		50
	Zuanne figlio		11
	Maria figlia		15
Sig. ^a Descovich	Ellena vedoua	d'anni	48
	Gioanna figlia		16
D: ^{no} de Franceschi	Nicolò	d'anni	28
	Maria sorella		29
	Gioanna sorella		20
Red. ^o Krusichieulich	Don Luca	d'anni	68
Napoli	Ellena	d'anni	60

Calasich	Flora	d'anni	70
Radobia	Pietro uedouo	d'anni	80
	Zorzi figlio uedouo		45
	Mattio figlio		47
	Anna sua moglie		36
	Zuane figlio		6
	Antonio figlio		2
	Barbarina figlia di Zorzi		15
	Mattia figlia di Zorzi		12
Anna figlia di Zorzi		9	
Nobil sig. ^a Descovich	Francesca vedoua	d'anni	60
	Pietro figlio		24
	Giuseppe figlio		21
	Lucrezia figlia		26
Nobil sig. ^a Bilicich	Laura nubile	d'anni	60
Bauch	Marco	d'anni	66
	Gierolima sua moglie		50
	Zuane figlio		22
	Anna figlia		16
Antichieuich	Michiel	d'anni	60
	Ellena sua moglie		66
	Mattio figlio		22
	Zorzi figlio		20
Verenaz	Steffano	d'anni	45
	Ellena sua moglie		48
	Antonia figlia		1
Stanich	Mattio	d'anni	54
	Lucia sua moglie		62
	Bortolo figlio		31

Nobil sig. ^r Dismanich	Giuseppe	d'anni	47
	Marcella sua moglie		54
	Zuane fratello di Giuseppe		42
	Nicolò fratello		37
	Anna serua		48
Nobil sig. ^r Bencovich	Gaetano	d'anni	23
	Augusta sua moglie		18
Cuis	Vincenzo	d'anni	65
	Appolonia sua moglie		60
Nobil sig. ^r Co. Caralipeo	Paolo	d'anni	40
	Marcella sua moglie		45
	Pietro figlio serdaro		20
	Antonio figlio		10
	Zuane figlio		9
	Ellena figlia		14
	Giulia figlia		7
	Appolonia sorella di Paolo		36
	Steffano seruo		36
	Tadia seruo		22
	Zuita serua		28
	Maddalena serua		18
Sig. ^r Cellegari	Michiel	d'anni	47
	Francesca sua moglie		47
	Giuseppe figlio		14
	Maria figlia		16
	Sicilia figlia		6
Nobil sig. ^r Vitnico	Gabriel	d'anni	80
Nobil sig. ^r Descovich	Agostin	d'anni	52
	Maria sua moglie		44

	Giuseppe figlio		13
Nobil sig. ^r Descovich	Tomaso	d'anni	56
	Gioanna sua moglie		53
	Maddalena figlia		22
	Maria figlia		19
Gasperini	Antonio	d'anni	40
	Cattarina sua moglie		34
	Giuseppe figlio		2
	Anzola figlia		7
	Ellena figlia		6
	Anna figlia		3
Rako	Antonio	d'anni	32
	Petronilla sua moglie		24
Sig. ^a Matulich	Lucrezia vedoua	d'anni	50
	Don Spiridon figlio		31
	Cattarina figlia		24
Sarich	Vicenza vedoua	d'anni	48
	Lucietta figlia		11
	Tomasina figlia		9
Columbatovich	Petronilla vedoua	d'anni	75
Manenizza	Zorzi	d'anni	40
	Zuanna sua moglie		28
	Ellena figlia		5
	Zuanne nipote orfano		5
Labia	Vincenzo	d'anni	45
	Cattarina sua moglie		55
	Maria sorella di Vincenzo		48
	Mattio seruo		36

	Cattarina serua		15
Sig. ^r Riboli	Ferdinando	d'anni	35
	Giouanna sua moglie		25
	Margarita figlia		3
	Vincenzo Napoleon	mesi	1
Red. ^o Milichieulich	Don Mattio	d'anni	74
	Daniel suo nipote		36
	Orsola sua moglie		49
	Mattio figlio		12
Nobil sig. ^r Bilicich	Giacomo vedouo	d'anni	47
	Margiana figlia	d'anni	12
	Vincenza figlia		8
	Anzola sorella di Giacomo		30
	Giouanna serua		40
Manenizza Steffano figlio staciante in Spalato per l'educazion	Pietro	d'anni	38
	Lucrezia sua moglie		35
	Steffano figlio		9
	Cornelia figlia		5
	Lucia surua		12
Sig. ^a Lupi	Annetta	d'anni	23
	Nicoletto figlio		1
Sig. ^r Metlicich	Steffano figlio della vedoua	d'anni	28
	Annetta sua moglie		26
	Pietro figlio		2
Nobil sig. ^r Descouich	Bortolo		56
	Giuseppina sorella		65
Nobil sig. ^r Pini da Scardona	Timoteo	d'anni	29
Nobil sig. ^a Matulich	Maddalena vedoua	d'anni	54
	Zuane figlio		24

	Veneranda sua moglie		26
	Pietro cognato della vedoua		60
	Tonina Lupi vedoua		60
Nobil sig. ^r Descouich	Cap. Pietro	d'anni	86
	Maddalena sua moglie		72
	Anzolo figlio		40
	Maria figlia		46
	Vincenza figlia		42
	Laura figlia		41
Munitich	Giuseppe vedouo	d'anni	70
	Mattio figlio		27
	Antonio figlio		24
	Zuanne figlio		33
	Cattarina sua moglie		40
	Giuseppe figlio		6
	Pietro figlio		2
	Maddalena figlia del vedouo		17
	Anna figlia del vedouo		14
Nobil sig. ^r Dujmouich	Pietro vedouo	d'anni	69
	Orsola figlia		20
	Bortolo seruo		25
	Zuanne seruo		70
	Cattarina serua		24
Red. ^a Madre pizzocara Marchieli	Elisabetta	d'anni	75
	Anna serua		60
Remetich	Cattarina vedoua	d'anni	84
	Antonio nipote orfano		6
Sig. ^a Matulich	Maddalena	d'anni	50
Draghichieuich	Maddalena	d'anni	50
	Agata figlia		17

Sappa	Nicoletto	d'anni	55
	Anzola sua moglie		40
	Maria cognata di Nicoletto		42
	Steffano seruo		12
Nobil sig. ^a Franceschi	Cattarina vedoua	d'anni	35
	Antonio figlio		5
	Giouanni figlio		3
	Gioanna figlia		9
	Margian seruo		26
	Mattia serua		60
Nobil sig. ^a Franceschi	Cornelia vedoua	d'anni	48
	Giuseppe figlio		19
	Gierolimo figlio		16
	Antonio figlio		14
	Pietro figlio		9
	Margietta figlia		12
	Antonio seruo		14
Nobil sig. ^r Nutrizio	Zanetto	d'anni	31
	Oliua sua moglie		30
	Cattarina figlia		4
	Giuseppina figlia		3
	Ellena figlia		1
	Cattarina madre di Oliua		64
	Mattia serua		16
Sig. ^r Filipis	Zorzi	d'anni	35
Red. ^o Zezuch	Don Pasqual	d'anni	34
	Petronilla vedoua		48
	Clemente figlio		19
	Mattio figlio		10
	Meneghina figlia		15

Nobil sig. ^a Franceschi	Cattarina nubile	d'anni	35
D. ^{na} Franceschi	Maddalena vedoua	d'anni	74
	Vincenza figlia		35
	Lucia serua		9
Nobil sig. ^a Bencouich	Orsola vedoua	d'anni	64
	Leopoldo figlio		44
	Antonio figlio		31
	Francesco figlio		46
	Maddalena sua moglie		30
	Giacomo figlio		3
	Pietro figlio		2
	Mattio figlio della vedoua		39
	Maddalena sua moglie		28
	Giuseppe figlio		7
	Giorgio figlio		5
	Ellena figlia della vedoua		24
	Antonio seruo		24
	Luca seruo		74
Maddalena serua		50	
Rosa serua		12	
Nobil sig. Co. Gelich	Giorgio	d'anni	44
	Maria sua moglie		33
	Francesca figlia		2
	Pietro figlio	di mesi	4
	Giacobina serua		21
Bauk	Cattarina vedoua	d'anni	36
	Antonio figlio		10
	Simon figlio		5
	Lucia figlia		7
	Maria figlia		14
D. ^{no} Pugliese	Antonio	d'anni	44
	Maria sua moglie		44

	Lucrezia figlia		15
Manenizza	Simeona vedoua	d'anni	70
	Giuseppe figlio		38
	Mattio figlio		37
	Don Antonio figlio		28
	Lorenzo figlio gemello		28
Osretich	Dojmo	d'anni	66
	Antonia sua moglie		45
	Ellena figlia		20
Bressa	Zorzi	d'anni	37
	Flora sua moglie		40
	Marco figlio		7
	Ellena figlia		3
Venturin	Mattio	d'anni	45
	Lucrezia sua moglie		45
	Antonio figlio		20
	Zuanne figlio		17
	Petronilla figlia	d'anni	21
	Ellena figlia		12
	Anna figlia		8
Marouich	Mattio	d'anni	41
	Cattarina sua moglie		31
	Antonio figlio		6
	Maria figlia	di mesi tre	
Belo	Mattio	d'anni	57
Red.º sig.† Zuitanouich	Don Tomaso	d'anni	52
	Mattio		50
	Maria sua moglie		48
	Annetta figlia		12
	Ellisabetta sorella		48

	Maria R. ^{ta} Despalatouich vedoua		70
	Antonia serua		15
Ognut	Anna vedoua	d'anni	84
	Zuane figlio		33
Gospodnitich	Maddalena vedoua	d'anni	48
	Petronilla figlia		13
Sig. ^a Vlacouich	Maria vedoua	d'anni	64
	Ellena serua		40
Riuò	Giustina vedoua	d'anni	70
D. ^{no} Tomadelli	Andrea	d'anni	28
	Giacomo fratello		23
D. ^{no} Radich	Zuane	d'anni	37
	Anna sua moglie		38
	Michiel figlio		7
Supuk	Marco	d'anni	65
	Maddalena sua moglie		40
	Anna figlia		13
Giagodich	Bortolo	d'anni	48
	Margarita sua moglie		58
	Zanetta figlia		18
Giagodich	Simon	d'anni	48
	Vincenza sua moglie	d'anni	37
	Antonio figlio		12
	Zuane figlio		1
	Maddalena figlia		7
Perissich	Pietro	d'anni	28

	Cattarina sua moglie		40
	Giuseppe figlio		5
	Giacomo figlio		2
Lississich	Maria vedoua	d'anni	49
	Paolo figlio		25
D. ^{na} Matulich	Maria vedoua	d'anni	60
	Zuane figlio		27
	Gregorio figlio		19
	Vincenza figlia		24
	Cattarina figlia		21
D. ^{no} Radich	Zuane	d'anni	40
	Maddalena sorella		42
Sig. ^r Zuitanouich	Gio. Marco	d'anni	32
	Maria sorella		28
	Laura sorella		17
	Cattarina serua		40
Red. ^o sig. ^r Zuitanouich	Don Giuseppe	d'anni	44
	Zuane		51
	Ellena sua moglie		41
	Annetta vedoua		36
Lelan	Antonio	d'anni	52
	Maddalena sua moglie		37
	Zuane figlio		14
	Giacomo figlio		2
	Cattarina figlia		10
	Antonia figlia		8
Ognut	Michiel	d'anni	67
	Cattarina sua moglie		64
	Francesco seruo		24

Chiabo	Zuanne	d'anni	40
Udoucich	Nicoletto	d'anni	24
Manenizza	Zuanne	d'anni	34
	Antonia sua moglie		25
Marcela	Antonio	d'anni	70
	Pietro figlio		27
	Francesco figlio		36
	Maddalena sua moglie		42
	Domenica figlia		10
	Maria figlia		7
D. ^{na} Scaricich	Francesca vedoua	d'anni	50
	Pietro figlio		16
	Maria figlia		21
	Annetta figlia		18
Nobil sig. ^a Burgadelli (!)	Appolonia	d'anni	50
Nobil sig. ^r Marcouich (!)	Giacomo	d'anni	40
	Anzola sua moglie		26
Sig. ^a Tomadelli	Annetta vedoua	d'anni	70
	Mattio figlio		35
	Maddalena sua moglie		44
	Zanetta figlia della vedoua		44
	Cattarina figlia della vedoua		30
Barcanouich	Anzola vedoua	d'anni	70
	Pietro figlio		37
	Francesca sua moglie		21
Remetich	Mattio	d'anni	60
	Cattarina sua moglie		50
	Marco figlio		26

	Giouanna sua moglie		26
	Bortolo figlio		3
	Mattio figlio		2
	Maddalena figlia		1
	Zuane figlio di Mattio		16
	Ellena figlia di Mattio		14
	Lucia figlia di Mattio		10
	Giouanna figlia di Mattio		3
	Zorzi seruo		14
Nobil sig. ^r Marchieli	Gierolimo	d'anni	96
	Ella sua moglie		54
	Anna figlia		31
	Lucietta figlia		26
Red. ^a Madre Radman pizzocara	Clara	d'anni	95
	Ellisabetta		52
	Simeona		37
	Michaela		30
Barcanouich	Filippo	d'anni	38
	Maddalena sua moglie		37
	Antonio figlio		13
	Zorzi figlio		4
	Cattarina figlia		12
	Gierolima figlia		10
Bizazza	Paolo	d'anni	45
	Zannetta sua moglie		40
	Maria figlia		16
Red. ^o Struich	Don Mattio	d'anni	56
	Ellena sua nipote		16
Carminatti	Anzolo	d'anni	39
	Cattarina sua moglie		29
	Pietro figlio		4

	Cattarina figlia		12
	Gierolima figlia		2
D. ^{no} Pugliese	Pietro	d'anni	46
	Cattarina sua moglie		43
	Cattarina serua		40
Sig. ^r Descouich	Pietro	d'anni	20
Baucich	Pietro	d'anni	45
	Tonina sua moglie		27
	Annetta figlia		6
Arbanassouich	Francesca	d'anni	30
	Orsola sorella		20
	Perina sorella		16
	Dojmo Zezuch		4
Nobil sig. ^r Candido	Francesco	d'anni	46
	Teresa sua moglie		45
	Steffano figlio		9
	Giuseppe figlio		8
	Petronilla serua		14
Beouich	Francesco	d'anni	58
	Ellena sua moglie		82
Beouich	Zuanne	d'anni	32
	Mattia sua moglie		30
	Steffano figlio		8
	Paolo figlio		4
	Lucia vedoua		60
Bressa	Marco	d'anni	70
	Anca figlia		33
	Cattarina figlia		30
	Giacomo Radich		6

Osretich	Zuanne	d'anni	56
	Anna sua moglie		45
	Zorzi figlio		15
	Mattio figlio		12
	Ellena figlia		21
Munitich	Zuanne	d'anni	26
	Lucia sua moglie		27
	Antonia sorella di Zuane		16
Munitich	Dojmo	d'anni	50
	Lucrezia sua moglie		68
	Cattarina figlia		25
Nobil sig. ^r Marinouich	Giuseppe	d'anni	61
	Ellena sua moglie		68
	Luigia figlia		22
	Maria serua		18
Pausich d. ^o Pragno	Cattarina vedoua	d'anni	52
	Antonio figlio		13
Nobil sig. ^r Descouich	Spiridion	d'anni	52
	Antonia sua moglie		48
	Steffano figlio		14
	Gio. Maria figlio		11
	Cattarina figlia		17
	Vincenza figlia		8
Garlich	Allesandro	d'anni	50
	Zuanne figlio		27
Iuandich	Zuanne	d'anni	56
	Margarita sua moglie		40
	Zorzi figlio		1
	Antonia figlia		4

Iuandich	Paolo vedouo		53
	Pietro figlio		14
Iuandich	Mattio	d'anni	54
	Zuanna sua moglie		40
	Giuseppe figlio		9
	Antonio figlio		7
	Zuanna figlia		18
	Maria figlia		16
Manenizza	Paolo	d'anni	70
	Anca sua moglie		70
Nobil sig. ^r Pausich	Zuanne	d'anni	70
	Cattarina sua moglie		51
	Gierolimo figlio		17
	Francesco figlio		14
	Ellena figlia		22
	Maria figlia		18

Nella Città Famiglie N.° 120
 Persone N.° 448

Segue il suburbio

Popouaz	Zuanne	d'anni	31
	Zuanna sua moglie		30
	Zuanna figlia		5
	Natalina figlia		2
	Pietro fratello di Zuanne		29
	Zuanna sorella		20
Popouaz	Antonio	d'anni	69
	Lucia sua moglie		40
	Giuseppe figlio		12

	Antonio figlio		7
	Anna figlia		20
	Maddalena figlia		14
	Ellena sorella di Antonio		50
Stanich	Zorzi	d'anni	51
	Zuanna sua moglie		45
	Mattio figlio		12
Stanich	Luca	d'anni	48
	Zuanna sua moglie		25
	Zuane figlio		4
	Anna figlia		2
Stanich	Dojmo	d'anni	56
	Simeona sua moglie		60
	Zuane figlio		20
	Maddalena figlia		18
	Anna figlia		15
Stanich	Maddalena vedoua	d'anni	70
	Mattio figlio		31
	Maddalena sua moglie		29
	Tomaso figlio		5
	Antonio figlio		3
	Marco figlio		1
	Zuanna		70
Velich	Simon	d'anni	66
	Maddalena sua moglie		56
	Anna figlia		22
	Giacomo fratello di Simon		54
	Ellena sorella		45
D. ^{no} Radich	Antonio vedouo	d'anni	68
	Giacomo figlio		40
	Lucia sua moglie		40

	Zuane figlio		14
	Mattio figlio		11
	Antonio figlio		8
	Giuseppe figlio		6
	Pietro figlio		4
	Anna figlia		5
	Luca figlio di Antonio		37
	Anna sua moglie		34
	Michiel figlio		5
	Simon figlio		1
	Maddalena figlia		12
	Steffano figlio di Antonio		31
	Ellena sua moglie		24
D. ^{no} Radich	Mattio	d'anni	46
	Maddalena sua moglie		40
	Zuane figlio		11
	Antonio figlio	d'anni	8
	Gierolamo figlio		3
	Giacomo figlio		1
	Lucia figlia		6
	Giacobina figlia		3
	Giurca serua		20
Baucich	Vido	d'anni	73
	Flora sua moglie		55
Baucich	Simon	d'anni	60
	Ellena sua moglie		40
	Mattio figlio		20
	Tomaso figlio		13
	Antonio figlio		2
	Lucia serua		15
Zezuch	Pietro	d'anni	35
	Giurca sua moglie		25
	Giuseppe figlio		1

	Zuanna figlia		2
	Michiel fratello di Pietro		40
	Giacomo fratello di Pietro		33
	Mattia serua		15
Stanich	Zuanne	d'anni	60
	Giurca sua moglie		50
	Mattio figlio		30
	Giuseppe figlio		28
	Giacomo figlio		22
	Marta figlia		25
	Zuanna figlia		13
Zezech	Gregorio	d'anni	60
	Petronilla sua moglie		55
	Antonio figlio		32
	Giuseppe figlio		31
	Zuanne figlio		28
	Anna figlia		18
Zezech	Marco	d'anni	40
	Marta sua moglie		38
	Zorzi figlio		12
	Zuanne figlio		5
	Ellena figlia		9
	Lucia figlia		6
	Zuanna figlia		3
	Rados fratello di Marco		31
	Natalo fratello di Marco		26
Lelas	Zuanne	d'anni	77
	Petronilla sua moglie		70
	Nicolò figlio		47
	Mattio figlio		46
	Natalina sua moglie		37
	Antonio figlio		12
	Giuseppe figlio		3

	Zuanna figlia		5
	Vido figlio di Zuanne		40
	Mattia sua moglie		30
	Gregorio figlio		3
	Cattarina figlia		1
	Maddalena sorella di Zuanne		75
Nouacouich	Mattia vedoua	d'anni	60
	Anna cognata		50
Lelas	Giuseppe	d'anni	60
	Anna sua moglie		55
	Marta figlia		26
	Cattarina figlia		19
	Anna figlia		56
Baucich	Dojmo	d'anni	38
	Cattarina sua moglie		32
	Zuanne figlio		5
	Mattia figlia		13
	Zuanna figlia		11
	Maddalena figlia		7
Lelas	Michiel	d'anni	68
	Giacobina sua moglie		50
	Andrea figlio infermo		28
	Mattio figlio		26
	Zuanne fratello di Michiel		60
Baucich	Giacomo vedouo	d'anni	46
	Michiel fratello		41
	Giuseppe fratello		38
	Zuanne fratello		50
	Cattarina sua moglie		36
	Mattia figlia		6
	Zuanna figlia		4
	Maddalena figlia		2

Dojmo figlio di Giacomo	14
Luca figlio di Giacomo	6
Francesco figlio di Giacomo	4
Anna figlia di Giacomo	5
Antonio seruo	32

Nel suburbio famiglie N:° 21.

Persone N:° 143.

Don Tomaso Zuitanouich vice Paroco

Per suista si ha omesso la seguenti famiglie

Fero	Gerolimo	d'anni	35
	Cattarina Sarich vedoua		44
	Giacomo figlio		12
	Gregorio figlio		5
Sig. ^r Tomaseo	Cap. Simon	d'anni	55
	Palma sua moglie		48
	Chiara figlia		18
	Cornelia figlia		16

Don Tomaso Zuitanouich vice Paroco

PRILOG 2.

TABELLA DEGL'INDIVIDUI ESERCENTI MESTIERE NELLA CITTÀ D'ALMISSA

Numero

progressivo Nome e Cognome di Famiglia Professione o mestiere Età Osseruzioni

1.	Pietro Bercanovich	marinaro	d'anni 37
2.	Mattio Tomadelli	marinaro	d'anni 35
3.	Simon Sunich	marinaro	d'anni 48
4.	Bortolo Giagodich	marinaro	d'anni 48
5.	Zuane Radich	marinaro	d'anni 37
6.	Zuane Matulich	marinaro	d'anni 27
7.	Giacomo Matulich	marinaro	d'anni 19
8.	Mattio Manenizza	marinaro	d'anni 37
9.	Antonio Pugliese	marinaro	d'anni 44

10.	Pietro Manenizza	marinaro	d`anni 38
11.	Dojmo Munitich	pescatore a remi	d`anni 50
12.	Zuane Munitich	pescatore a remi	d`anni 27
13.	Zuane Novacovich	pescatore a remi	d`anni 56
14.	Paolo Novacovich	pescatore a remi	d`anni 53
15.	Mattio Novacovich	pescatore a remi	d`anni 54
16.	Zuane Beovich	pescatore a remi	d`anni 33
17.	Francesco Beovich	pescatore a remi	d`anni 58
18.	Girolamo Ferro	pescatore a remi	d`anni 35
19.	Zuane Manenizza	pescatore a remi	d`anni 34
20.	Francesco Marcella	pescatore a remi	d`anni 36
21.	Antonio Lelan	pescatore a remi	d`anni 53
22.	Zuane Radich	pescatore a remi	d`anni 40
23.	Paolo Lissicich	pescatore a remi	d`anni 25
24.	Lorenzo Manenizza	pescatore a remi	d`anni 28
25.	Giuseppe Manenizza	pescatore a remi	d`anni 38
26.	Zorzi Bressa	pescatore a remi	d`anni 37
27.	Mattio Munitich	pescatore a remi	d`anni 27
28.	Antonio Munitich	pescatore a remi	d`anni 24
29.	Zorzi Manenizza	pescatore a remi	d`anni 40
30.	Zuane Velich	pescatore a remi	d`anni 40
31.	Mattio Bello	pescatore a remi	d`anni 57
32.	Nicolò Dujmovich	pescatore a remi	d`anni 24
33.	Giuseppe Covacich	pescatore a remi	d`anni 42
34.	Zuane Gavlich	pescatore a remi	d`anni 27
35.	Lesandro Garlich	pescatore a remi	d`anni 50
36.	Pietro Marcella	pescatore a remi	d`anni 27
37.	Marco Supuch	pescatore a remi	d`anni 65
38.	Giuseppe Stanich	pescatore a remi	d`anni 28
39.	Mattio Stanich	pescatore a remi	d`anni 54
40.	Bortolo Stanich	pescatore a remi	d`anni 31

CLASSIFICAZIONE DEGLI ESERCENTI MESTIERE NELLA CITTÀ E SUBURBIO D'ALMISSA

<i>Numero progressivo</i>	<i>Nome e Cognome di Famiglia</i>	<i>Professione o mestiere</i>	<i>Età</i>	<i>Osservazioni</i>
1.	Giacomo Matulich	marinaro	d'anni 19	cabotaggio
2.	Antonio Venturin	fabro	d'anni 20	
3.	Zuane Giurich	pescatore a remi	d'anni 20	da Brella seruo del S. ¹ Co. Caralipeo
4.	Giacomo Tomadelli	calzolajo	d'anni 83	
5.	Antonio Munitich	pescatore a remi	d'anni 24	
6.	Nicolò Dujmouich	pescatore	d'anni 24	
7.	Mattio Giurich	pescatore a remi	d'anni 24	da Brella seruo del S. ¹ Co. Gelich
8.	Paolo Lissicich	pescatore a remi	d'anni 25	
9.	Zuane Matulich	marinaro	d'anni 27	da cabotaggio
10.	Zuane Munitich	pescatore a remi	d'anni 27	
11.	Mattio Munitich	pescatore a remi	d'anni 27	
12.	Zuane Garlich	pescatore a remi	d'anni 27	
13.	Pietro Marcella	pescatore a remi	d'anni 27	
14.	Lorenzo Manenizza	pescatore a remi	d'anni 28	
15.	Giuseppe Stanich	pescatore a remi	d'anni 28	fa anche bottiere
16.	Pietro Perinich	pescatore a remi	d'anni 28	fa anche bottiere
17.	Andrea Tomadelli	calzolajo	d'anni 28	
18.	Mattio Stanich	pescatore a remi	d'anni 30	
19.	Bortolo Stanich	pescatore a remi	d'anni 31	
20.	Zuane Beovich	pescatore a remi	d'anni 32	
21.	Zuane Manenizza	pescatore a remi	d'anni 34	
22.	Mattio Tomadelli	marinaro	d'anni 35	da cabotaggio
23.	Zorzi Filippi	calzolajo	d'anni 35	
24.	Francesco Marcella	pescatore a remi	d'anni 36	
25.	Zuane Radich	marinaro	d'anni 37	da cabotaggio
26.	Mattio Manenizza	marinaro	d'anni 37	da cabotaggio
27.	Zorzi Bressa	pescatore a remi	d'anni 37	
28.	Pietro Barcanovich	marinaro	d'anni 37	da cabotaggio
29.	Pietro Manenizza	marinaro	d'anni 38	da cabotaggio
30.	Giuseppe Manenizza	marinaro	d'anni 38	da cabotaggio
31.	Angiolo Carminatti	marangone	d'anni 39	

32.	Antonio Gasperini	calzolajo	d'anni 40	
33.	Zuane Radich	pescatore a remi	d'anni 40	
34.	Zorzi Manenizza	pescatore a remi	d'anni 40	
35.	Zuane Velich	pescatore a remi	d'anni 40	
36.	Giuseppe Covacich	pescatore a remi	d'anni 42	
37.	Simon Tomaseo	marinaro	d'anni 44	da navigazione
38.	Antonio Pugliese	marinaro	d'anni 44	da cabotaggio
39.	Mattio Venturin	fabro	d'anni 45	
40.	Paolo Bisazza	bottere	d'anni 45	
41.	Simon Giagodich	marinaro	d'anni 48	da cabotaggio
42.	Bortolo Giagodich	marinaro	d'anni 48	da cabotaggio
43.	Dojmo Munitich	pescatore a remi	d'anni 50	
44.	Allessandro Garlich	pescatore a remi	d'anni 50	
45.	Antonio Lelan	pescatore a remi	d'anni 52	
46.	Paolo Novacovich	pescatore a remi	d'anni 53	
47.	Mattio Novacovich	pescatore a remi	d'anni 54	
48.	Zuane Novacovich	pescatore a remi	d'anni 56	
49.	Mattio Belo	pescatore a remi	d'anni 57	
50.	Francesco Beovich	pescatore a remi	d'anni 58	
51.	Marco Supuch	pescatore a remi	d'anni 65	

Josip CELIĆ: THE POPULATION OF OMIŠ ACCORDING TO THE 1806 CENSUS

Summary

According to the 1805 Bratislava Peace Treaty, Napoleon's army occupied Dalmatia, the only Croatian land on the Adriatic coast. This area had a special geo-strategic significance to the French plans of conquest. Creating a new territorial-administrative division, the French authorities ordered a census to be made of the population, of the number of animals and boats in order to obtain precise information about the inhabitants and their properties for the purpose of the draft, for public works and other activities. The 1806 Census is stored amongst the Papers of the French Administration in the Zadar State Archive. It is written in Italian. According to demographic features the census is secular and restricted to the city of Omiš and its immediate surroundings. The estate structure of the city is reflected in the recording of the settled population: the remaining members of the municipal nobility, the burghers, the common folk and the clergy. The census shows that at the beginning of the 19th century, the Omiš population was still structured according to estates and that it still assembled in its corresponding social organizations, serving in city services and offices. Within a short period of time Napoleon's administration did away with this practice.

According to the number of houses the anagraph collectively registers the individual family communities composed of married couples, widowers and widows, with or without their children. By way of such family communities the census records the number of members living with the head of the family and those who, although not relatives, are associated with him. In most cases these were servants, other poor house members, whose family origin or marital status could not be established because of certain shortcomings of the census so that the author had to rely on other methods of reconstruction using other archival sources. Using these indicators the size of the family has been shown on a table and the characteristics of a stable family and its home were delineated. It is obvious that the Omiš family was small and that it corresponded to the size of the city family as distinct from the more numerous one in the village or the more compact and more tightly-knit one in the patriarchal family nucleus. On the basis of the size of the family, the author makes note of the number of male and female children and the age they enter marriage or remain single. The people who remained single were encompassed by the census and as such form a household, living alone or with relatives or with members of the household who are not their relatives.

The few recorded persons belonging to the clergy, such as priests and nuns of the Tertiary order of St Francis in Omiš lived alone or together with their nearest relatives. In the supplement to the census, in addition to the number of inhabitants, individual Omiš merchants or individual craftsmen, who were in demand by the everyday life of the city and its environs, were recorded. The analysis of the census makes a contribution to a better understanding of Omiš society at the dawn of the modern age.

Key words: Omiš, XIXth century, census, population, social estates, family, household, occupation.